

**Ty jsi Petr – Skála – a na té skále zbuduji svou církev
a pekelné mocnosti ji nepřemohou.**

**Ty jsi Petr – Skála – a na té skále zbuduji svou církev
a pekelné mocnosti ji nepřemohou.**

21. NEDĚLE V LITURGICKÉM MEZIDOBÍ CYKLU A

Evangelium (Mt 16,13-20)

Když Ježíš přišel do kraje u Césareje Filipovy, zeptal se svých učedníků: „Za koho lidé pokládají Syna člověka?“ Odpověděli: „Jedni za Jana Křtitele, druzí za Eliáše, jiní za Jeremiáše nebo za jednoho z proroků.“ Řekl jim: „A za koho mě pokládáte vy?“ Šimon Petr odpověděl: „Ty jsi Mesiáš, Syn živého Boha!“ Ježíš mu na to řekl: „Blahoslavený jsi, Šimone, synu Jonášův, protože to ti nezjevilo tělo a krev, ale můj nebeský Otec. A já ti říkám: Ty jsi Petr – Skála – a na té skále zbuduji svou církev a pekelné mocnosti ji nepřemohou. Tobě dám klíče od nebeského království; co svážeš na zemi, bude svázáno na nebi, a co rozvážeš na zemi, bude rozvázáno na nebi.“ Potom důtklivě přikázal učedníkům, aby nikomu neříkali, že je Mesiáš.

K POROZUMĚNÍ TEXTU

Když Ježíš přišel do kraje u Césareje Filipovy, zeptal se svých učedníků: „Za koho lidé pokládají Syna člověka?“ Odpověděli: „Jedni za Jana Křtitele, druzí za Eliáše, jiní za Jeremiáše nebo za jednoho z proroků.“ Ježíš se opět vydal na sever východním směrem do údolí, kde vyvěrá řeka Jordán. Tam leželo město Césarea Filipova, kterou dal vybudovat Filip, syn Heroda I., nedaleko pohoří Hermonu na severu, a byla pojmenována po něm, aby se odlišila od starší Césarey u moře. Toto město bylo obývané především pohany.

Ježíš se učedníků ptá, co si lidé o něm myslí. Pojem Syn člověka se v aramejštině používal místo výrazu člověk, případně místo osobního zájmena první osoby jednotného čísla (srov. paralelní Mk 8,27: „Za koho mě lidé pokládají?“; je sice pravda, že titul Syn člověka je často synonymem pro Mesiáše, ale zde by takový výklad nedával smysl – nanejvýš je možné vidět slovní hříčku s Petrovým vyznáním „Ty jsi Mesiáš“).

Tato otázka není položena ze zvědavosti, je spíš zaměřená k tomu, aby se kontrastem zvýraznilo mínění učedníků. Prvním třem výpovědím bylo společné to, že Ježíš byl považován jen za předchůdce očekávaného Mesiáše. Jedni pokládali Krista za zmrtvýchvstalého Jana Křtitele, jak mínil i Herodes (14,2). Eliáš se těšil velké úctě, jeho návrat měl předznamenat mesiánskou dobu (Mal 4,5n.). I prorok Jeremiáš byl ve velké vážnosti, kolem jeho postavy a života vznikla spousta legend.

Řekl jim: „A za koho mě pokládáte vy?“ Šimon Petr odpověděl: „Ty jsi Mesiáš, Syn živého Boha!“ Kristus však neskončil se svými otázkami a ptá se dále. Není nic nového, že apoštol Petr vystupuje jako mluvčí všech. Otázku klade Ježíš všem učedníkům, ale odpovídá jen jeden – Petr. Vyznává, že Ježíš je Mesiáš, a to je to podstatné a rozhodující. K tomuto titulu připojuje označení „Syn živého Boha“. Pojem Syn zde pravděpodobně stojí v paralele k titulu Mesiáš, tj. je to další označení Mesiáše (jak to bylo běžné v tehdejší době). Označení „živý Bůh“ charakterizuje pravého Boha, Boha Izraele, v protikladu k falešným „mrtvým“ bůžkům (Ž 135,16-17: „Mají ústa, a nemluví, mají oči, a nevidí. Mají uši, a nic nezaslechnou, v jejich ústech není dechu.“), uctívaným také v kraji kolem Césareje Filipovy.

Ježíš mu na to řekl: „Blahoslavený jsi, Šimone, synu Jonášův, protože to ti nezjevilo tělo a krev, ale můj nebeský Otec.“ I když Petr předtím hovořil jménem celé skupiny, teď ho Pán oslovil jménem a osobně. Jeho vyznání platilo za všechny, následující příslib platí jen pro něho. Ježíš za blahoslaveného prohlašuje jen Petra. A hned je připojen důvod: ne tělo a krev („člověk“), ale Otec Petrovi zjevil Ježíšovu totožnost. Jedině Otec může totiž odhalit, kdo je Ježíš (srov. 11,25). I apoštol Pavel poznal Krista ze zjevení (Gal 1,15-16).

A já ti říkám: Ty jsi Petr – Skála – a na té skále zbuduji svou církev a pekelné mocnosti ji nepřemohou. Ježíš nazývá Šimona Petros, to je řecký překlad aramejského Kéfa a znamená Skála. Neznamená to, že dostává jen nové jméno, ale hlavně že má být skutečnou skálou, na kterou je možné se uchýlit, když vypukne bouřka a vody zaplaví údolí. Nezapomeňme, že právě krajina kolem Césareje tato slova vhodně ilustrovala - nad jordánským údolím se tyčily skály. Na této Skále Ježíš postaví svou církev. Výraz pro církev (ekklésia) je překladem hebrejského kahal, což znamená shromáždění, obec, skupinu lidí.

Nové Petrovo jméno je některými vykladači také kladeno do souvislosti se založením nového lidu (církev) - podobně byl Abrám přejmenován na Abrahama, protože se stal základem nového národa (Gen 17,5). Zajímavé úryvkem je Iz 51,1-2, kde se hovoří o Abrahámovi jako o skále, z níž byl nový lid (Izrael) vytesán: „Pohleďte na skálu, z níž jste vytesáni, na hlubokou jámu, z níž jste vykopáni. Pohleďte na Abrahama, svého otce, a na Sárú, která vás v bolestech porodila. Jeho jediného jsem povolal, požehnal jsem mu a rozmnožil jsem ho.“

Brány podsvětí jsou v protikladu k nebeské bráně (v textu jen nepřímou naznačené díky Petrovým klíčům) a navozují představu apokalyptického konfliktu. Výraz „brány podsvětí“ (tak doslova) pravděpodobněji znamená

„mocnosti smrti“, smrt jako takovou. Smrt tedy církev nepřemůže. Přes smrt „zakladatele“ (Krista), umučení Petra a dalších apoštolů církev přetrvá.

„Tobě dám klíče od nebeského království; co svážeš na zemi, bude svázáno na nebi, a co rozvážeš na zemi, bude rozvázáno na nebi.“ Druhá část příslibu hovoří o klíčích, symbolizujících pravomoc. Mesiáš dává tuto pravomoc člověku - Petrovi. Výrazy svazovat a rozvazovat pocházejí z rabínské terminologie a označují moc vyhlášovat jistou nauku za správnou, anebo mylnou.

Petrova moc klíčů je v kontrastu k autoritě farizeů (implicitní „moc klíčů“ v Mt 23,13: „Zavíráte lidem království nebeské, sami nevcházíte a zabraňujete těm, kdo chtějí vejít“ – i zde se míní učení, výklad zákona). V Matoušově evangeliu je Ježíš tím pravým vykladačem zákona a tento jeho úkol přebírají všichni apoštolové v čele s Petrem. On je garantem Ježíšovy nauky a tradice. Druhý význam výrazů svazovat a rozvazovat je vyloučit někoho ze společenství, nebo ho do něj přijmout. Petr má moc rozhodovat o tom, co platí za pravé učení a kdo může být účasten Božího království přijetím do společenství církve.

Potom důtklivě přikázal učedníkům, aby nikomu neříkali, že je Mesiáš. Jedná se o tzv. mesiánské tajemství. Důvod utajení Ježíšova mesiášství je nabíledni: v tehdejší době si lidé představovali Mesiáše jako mocného politického vůdce. Ježíšova cesta by neodpovídala jejich představám: jeho cesta záchrany povede přes ponížení kříže, dovršené slavným zmrtvýchvstáním. Teprve po dovršení jeho životní cesty bude bez nedorozumění možné hlásat, jakým Mesiášem Ježíš je.

SHRNUTÍ

Tento úryvek je vyvrcholením první hlavní části Matoušova evangelia, věnované Ježíšově službě v Galileji. Příkladně a jednoznačně se zde vyznává, že Ježíš je přislíbený Mesiáš. To je to jediné přiměřené zakončení předcházejícího dlouhého popisu Ježíšových skutků a slov. A to je ta správná „odpověď“ na otázky po Ježíšově původu.

VÝZVA NA TÝDEN

Zamysleme se

Mladší:

Zamysleme se nad tím, k čemu je takový klíč: díky němu se dostaneme někam, kam bychom jinak nemohli. Kdybychom klíč neměli, stáli bychom přede dveřmi, nemohli bychom vstoupit a uvidět to, co se za nimi skrývá. Je totiž tam skryté tajemství Božího království – to znamená velké bohatství. Ten klíč se jmenuje odpuštění. Když odpustíme s Boží pomocí druhým to, co nám provedli, najednou se v našich rukách jako zázrakem objeví klíč, kterým si otevřeme dveře do úžasného světa radosti, pokoje, lásky, kterým je Bůh sám. Podobný klíč dostal i Petr, ale ten měl více „funkcí“, protože Petr byl zodpovědný za celou vznikající církev. Ale odpuštění bylo také jednou z nich, a to velmi důležitou!

Starší:

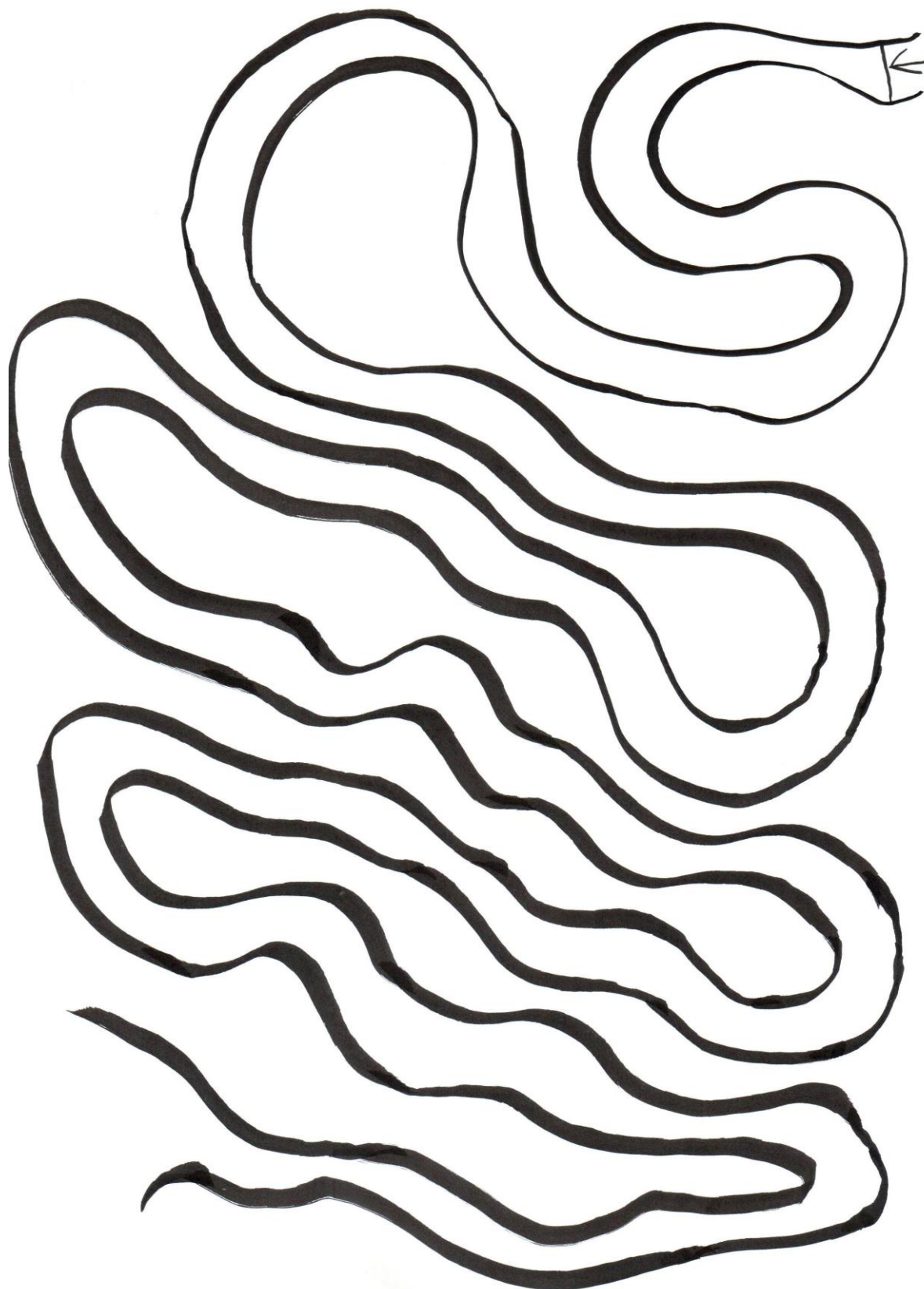
Ježíš věděl, že s lidmi na zemi už nezůstane dlouho. Proto se snaží, aby učedníci pochopili, že to, co Bůh chce konat na zemi, nekončí, ale svým způsobem teprve začíná. Bůh teď bude konat ještě víc skrze své učedníky, skrze nás. A právě každý z nás má v tomto procesu Božího konání své místo. Petr dostává určité privilegium jako ten, kdo je první z učedníků. Ale on zanedlouho také zemře – a tak je třeba, aby své „schopnosti“, své dary předal dalším – to znamená těm, kdo nastoupí na jeho místo, papežům. Ale své poslání předává vlastně i nám – dalším Ježíšovým učedníkům. Vždyť když někomu s pomocí boží odpouštíme něco, čím nás poškodil – konáme to, co měl konat Petr: rozbíjíme pouta zla, která nás svazovala. Tak pokračujeme i my v poslání apoštolů.

Zkusme si

Mladší / Starší:

K důležitým událostem, o kterých tu čteme, došlo v kraji u Césareje Filipovy.

- Zkuste na mapě biblické Palestiny najít Césareu Filipovu? Pak se podívejte na současnou mapu – je tu nějaké město? Jmenuje se stejně?
- Ježíš zmiňuje na začátku své řeči Jana Křtitele, Jeremiáše a Eliáše. Co víte o Janu Křtiteli. Zkuste dát své vědomosti dohromady a sestavit jeho „životopis“, případně ho můžete zkusit nakreslit jako komiks nebo některé epizody sehrát jako scénky.
- Jeremiáš a Eliáš jsou velké starozákonní postavy, kolem nichž se odvíjela spousta legend.
  - Víte, ve kterých biblických knihách se s nimi setkáte? (Jeremiáš = stejnojmenná prorocká kniha a Jeremiášův pláč, Eliáš = 1. a začátek 2. Knihy královské)
  - Znáte nějaké důležité epizody z jejich života? Pokud ne, zkuste si přečíst aspoň ty nejdůležitější. (Jeremiáš 26 – 45; Eliáš 1 Král 17 – 21 a 2 Král 2)
- Na herním plánu na následující stránce můžete projít „cestu kolem Césarey.“ Vezměte si tužku, položte ji na začátek plánu a zkuste jedním rychlým tahem po cestě projít. Nesmíte se ale ocitnout mimo cestu a nijak si ji zkracovat. Když to dokážete, zkuste totéž, ale druhou rukou!

21. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 16,13-20

21. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 16,13-20

21. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 16,13-20

21. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 16,13-20

21. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 16,13-20

21. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 16,13-20

21. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 16,13-20

21. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 16,13-20